

**HỘI ĐỒNG NHÂN DÂN
HUYỆN BÙ GIA MẬP**

**CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM
Độc lập - Tự do - Hạnh phúc**

BÁO CÁO THAM LUẬN

**Về kinh nghiệm và giải pháp giám sát việc triển khai thực hiện
Chương trình mục tiêu quốc gia giảm nghèo bền vững giai đoạn 2021 - 2025
trên địa bàn huyện Bù Gia Mập**

Kính thưa:

- ***Chủ tọa Hội nghị.***
- ***Thưa các quý vị đại biểu.***

Thực hiện sự phân công của Thường trực HĐND tỉnh, trong khuôn khổ nội dung chương trình Hội nghị, Thường trực HĐND huyện Bù Gia Mập xin trao đổi nội dung về kinh nghiệm và giải pháp giám sát (chuyên đề) việc triển khai thực hiện công tác giảm nghèo trên địa bàn huyện trong những năm qua theo Chương trình mục tiêu quốc gia giảm nghèo bền vững giai đoạn 2021 - 2025.

Kính thưa Hội nghị!

Bù Gia Mập là huyện miền núi, biên giới có diện tích tự nhiên 106,464 ha. Tổng dân số toàn huyện là 21.631 hộ với 88.729 khẩu. Đầu nhiệm kỳ toàn huyện có 1.161 hộ nghèo với 4.385 nhân khẩu, chiếm tỷ lệ 5,75% tổng số hộ dân, trong đó hộ nghèo ĐBDTTS có 720 hộ. Tính đến nay, toàn huyện giảm còn 443 hộ nghèo với 1.544 nhân khẩu, chiếm tỷ lệ 2,04% tổng số hộ dân trên địa bàn huyện (trong đó hộ nghèo ĐBDTTS là 262 hộ).

Trong những năm qua được sự quan tâm đầu tư hỗ trợ của Trung ương, của tỉnh, cùng với sự nỗ lực của địa phương, tình hình sản xuất, đời sống kinh tế - xã hội, an ninh, trật tự xã hội ở vùng sâu, vùng xa, vùng ĐBDTTS ngày càng ổn định và phát triển, nhiều hộ nghèo trên địa bàn huyện nhờ các chính sách hỗ trợ cùng ý thức vươn lên đã dần có cuộc sống ổn định, đang tạo đà phát triển. Tuy nhiên, do xuất phát điểm là huyện miền núi và có nhiều khu vực đồng bào DTTS sinh sống trải đều các xã trên địa bàn huyện, nền kinh tế - xã hội trên địa bàn phát triển chậm, đặc biệt là vùng đồng bào dân tộc thiểu số, hiệu quả đầu tư một số chính sách có lúc, có nơi hiệu quả chưa cao nên đời sống của đại bộ phận người dân gặp nhiều khó khăn, còn thấp so với mặt bằng chung xã hội, đặc biệt là đời sống của hộ đồng bào dân tộc thiểu số.

Kính thưa Hội nghị!

Trên cơ sở thực hiện Quyết định số 90/QĐ-TTg ngày 18/01/2022 của Thủ tướng chính phủ phê duyệt Chương trình mục tiêu quốc gia giảm nghèo bền vững giai đoạn 2021 - 2025, cũng như Kế hoạch số 226/KH-UBND ngày 02/8/2022 của UBND tỉnh về cụ thể hóa các nhiệm vụ, mục tiêu và tổ chức thực hiện Chương trình mục tiêu quốc gia giảm nghèo trên địa bàn tỉnh giai đoạn 2021-2025, huyện Bù Gia Mập đã ban hành các Nghị quyết chuyên đề và nhiều văn bản chỉ đạo điều hành liên quan đến lĩnh vực giảm nghèo, trong đó có Kế hoạch số 152/KH-UBND ngày

29/8/2022 của UBND huyện đã đề ra các mục tiêu, chỉ tiêu, nhiệm vụ và giải pháp trong tổ chức thực hiện công tác giảm nghèo giai đoạn 2021 - 2025 trên địa bàn.

Bám sát vào các nhiệm vụ, mục tiêu mà HĐND huyện đã đề ra trong thực hiện công tác giảm hộ nghèo hằng năm trong giai đoạn 2021-2025. Thường trực HĐND huyện đã giao các Ban HĐND huyện tổ chức 03 đợt giám sát kết quả thực hiện chương trình này, cụ thể như:

- Năm 2021, 2022:

Ban Kinh tế - Xã hội, Ban Dân tộc HĐND huyện giám sát việc thực hiện công tác giảm nghèo đối với hộ nghèo trên địa bàn huyện theo Kế hoạch số 79/KH-UBND ngày 21/5/2020, Kế hoạch số 121/KH-UBND ngày 25/8/2020 và Kế hoạch số 49/KH-UBND ngày 24/3/2021; Kế hoạch số 82/KH-UBND ngày 05/5/2021 và Kế hoạch số 140/KH-UBND ngày 26/7/2021 của UBND huyện Bù Gia Mập với các nội dung, chính sách hỗ trợ cho các hộ, như: đất ở; xây nhà; hỗ trợ sửa chữa nhà; xây nhà vệ sinh; giếng đào; giếng khoan; kéo điện lưới; điện năng lượng; Tivi; vay vốn ngân hàng CSXH; con giống; nông cụ sản xuất; xe máy.

Thực tế qua các đợt giám sát trên địa bàn huyện cho thấy, công tác thực hiện giảm hộ nghèo hằng năm đã có hiệu quả thiết thực và khả quan, số hộ nghèo đã được công nhận đến nay giảm cao (với 898 hộ giảm), bên cạnh đó cũng còn những hạn chế, tồn tại trong công tác giảm nghèo nói chung, nhất là đối với hộ nghèo ĐBDTTS ở địa phương nói riêng, cụ thể như:

- Việc áp dụng tiến bộ khoa học kỹ thuật của hộ còn hạn chế nên dẫn đến một số mô hình chăn nuôi hiệu quả còn thấp, hộ chăn nuôi thiếu chuồng trại, thiếu chăn thả, thức ăn không đầy đủ.

- Một số hộ được hỗ trợ con giống tự ý bán làm giảm hiệu quả chương trình.

- Nhiều hộ chưa chủ động trong việc xác định các nhu cầu cần hỗ trợ của gia đình để thoát nghèo, mà chủ yếu chỉ có nhu cầu để giải quyết các vấn đề thiết yếu như nhà, điện...mà chưa chủ động để xác định nhu cầu sản xuất nâng cao thu nhập cho hộ gia đình.

- Một số hộ ĐBDTTS vẫn còn tư tưởng trông chờ ỷ lại vào các chính sách hỗ trợ của nhà nước, chưa có ý thức tự giác phấn đấu vươn lên thoát nghèo.

- Nguồn lực địa phương để hỗ trợ đối ứng các nội dung chưa đảm bảo, còn hạn chế, công tác vận động các nguồn lực rất khó khăn để thực hiện chương trình.

- Công tác kiểm tra, đánh giá hiệu quả các chính sách hỗ trợ cho các hộ nghèo chưa được tổ chức thực hiện thường xuyên và định kỳ.

Từ những hạn chế và tồn tại trên Đoàn giám sát kiến nghị UBND huyện kiến nghị tỉnh: Tăng cường công tác tập huấn chuyên giao khoa học kỹ thuật, tăng mức kinh phí hỗ trợ cho hạng mục giếng đào vì đặc thù địa phương có địa hình đồi núi, khi đào giếng hay gập đá bàn nên mức kinh phí được giao không đủ chi phí; xem xét điều chỉnh tăng mức hỗ trợ kéo điện lưới do các hộ ở xa đường dây hạ thế không có điều kiện đối ứng.

Một số kinh nghiệm rút ra từ kết quả giám sát việc thực hiện công tác giảm nghèo trên địa bàn huyện như sau:

Việc tổ chức, thực hiện giám sát phải bảo đảm chặt chẽ, khách quan, toàn diện, theo đúng kế hoạch, thời gian quy định, đồng thời tuân thủ nguyên tắc của hoạt động giám sát, như:

Thứ nhất, khảo sát các thông tin, quyết định nội dung giám sát hàng năm: Trên cơ sở hệ thống chính sách giảm nghèo và tình hình thực hiện chính sách giảm nghèo trên địa bàn huyện, các Ban rà soát nắm tình hình triển khai tổ chức thực hiện các kế hoạch thực hiện công tác giảm nghèo trên địa bàn, đồng thời nắm những vấn đề dư luận xã hội quan tâm, công việc này là hết sức quan trọng để quyết định nội dung giám sát đề nghị Thường trực HĐND huyện xem xét trình HĐND thông qua chương trình giám sát hàng năm.

Thứ hai, lựa chọn nội dung đề tổ chức giám sát: Trên cơ sở chương trình giám sát hàng năm đã được HĐND huyện thông qua, các Ban tiến hành khảo sát, lựa chọn những thôn thuộc các xã có nhiều hộ nghèo, đặc biệt là hộ nghèo ĐBDTTS để khảo sát nắm thông tin cũng như ý kiến dư luận để có thêm cơ sở giúp các thành viên Ban họp cho ý kiến về nội dung giám sát. Công tác giảm nghèo gồm nhiều nội dung, chính sách hỗ trợ, như: đất ở, hỗ trợ xây nhà, sửa nhà, hỗ trợ nước sinh hoạt, giếng đào, giếng khoan, điện chiếu sáng, con giống, công cụ sản xuất, vay vốn Ngân hàng chính sách, v.v... Do đó đòi hỏi phải có thời gian dài, để việc lựa chọn nội dung giám sát bảo đảm đúng trọng tâm, trọng điểm, từ đó sẽ quyết định đến chất lượng và hiệu quả của giám sát.

Thứ ba, ban hành quyết định thành lập Đoàn giám sát cần chú ý: Ngoài các thành viên của Ban theo quy định thì Ban mời thêm một số phòng, ban đơn vị chuyên môn liên quan đến lĩnh vực, nội dung giám sát cùng tham gia khi giám sát UBND các xã, như các phòng chuyên môn, đơn vị: Kinh tế - Hạ tầng, Nông nghiệp và Phát triển nông thôn, Dân tộc, Lao động - Thương binh và Xã hội, Tài chính - Kế hoạch, Phòng giao dịch Ngân hàng CSXH huyện.

Thứ tư, xây dựng kế hoạch và đề cương giám sát: Khi tiến hành xây dựng kế hoạch giám sát, Đoàn giám sát căn cứ vào nhiệm vụ của UBND các xã và các phòng, ban chuyên môn, đơn vị liên quan thuộc huyện được giao chủ trì thực hiện từng nội dung, hạng mục thuộc chương trình giảm nghèo. Đoàn giám sát nghiên cứu kỹ nội dung chuyên đề để xây dựng nội dung giám sát phù hợp, sát với thực tế, đồng thời kết hợp xây dựng đề cương báo cáo giám sát kèm theo. Việc xây dựng đề cương báo cáo giám sát về công tác giảm nghèo có ý nghĩa quan trọng, quyết định chất lượng và hiệu quả của từng đợt giám sát. Đề cương báo cáo cần phải đảm bảo tính khái quát, trong đó yêu cầu là đánh giá được kết quả, hiệu quả, tồn tại, hạn chế, khó khăn vướng mắc và kiến nghị, đề xuất cơ chế hay giải pháp cụ thể.

Thứ năm, phân công nhiệm vụ cho các thành viên Đoàn giám sát: Phân công các thành viên Đoàn giám sát chủ động thu thập thông tin, tài liệu liên quan đến nội dung giám sát và xem xét, nghiên cứu nội dung báo cáo của cơ quan chịu sự giám sát để phục vụ cho đợt giám sát.

Thứ sáu, thực hiện phương thức giám sát: Áp dụng hình thức giám sát trực tiếp qua khảo sát thực tế đối với các kế hoạch giảm nghèo đầu tư trực tiếp tại các hộ nghèo, gặp gỡ các đối tượng là hộ nghèo trong đó có cả hộ người đồng bào dân tộc thiểu số được thụ hưởng, các ban thôn, già làng, người có uy tín, để thu thập các thông tin liên quan đến nội dung giám sát, qua đó sẽ đối chiếu, so sánh, kiểm chứng, đánh giá thực tiễn với kết quả hiện thi trong báo cáo giám sát. Các đợt giám sát vừa qua Đoàn giám sát đã xuống đến tận các thôn, ấp có hộ nghèo thụ hưởng các chính sách để khảo sát trực tiếp, để có thể mắt thấy, tai nghe và gặp gỡ các hộ được hỗ trợ: xây nhà, sửa chữa nhà, giếng đào, giếng khoan, hỗ trợ cây trồng, vật nuôi, máy móc, công cụ phục vụ sản xuất v.v... kết hợp làm việc với Ban thôn để nắm thông tin liên quan đến các kế hoạch giảm nghèo. Trong quá trình giám sát nếu có phát sinh các vấn đề liên quan đến nội dung giám sát hoặc xét thấy báo cáo giám sát còn sơ sài chưa đảm bảo về mặt nội dung, Đoàn giám sát sẽ đề nghị cơ quan chịu sự giám sát báo cáo bổ sung và hoàn thiện báo cáo gửi lại cho đoàn giám sát.

Thứ bảy, xây dựng báo cáo kết quả giám sát: Sau khi kết thúc đợt giám sát và làm việc trực tiếp tại các đơn vị giám sát, Đoàn giám sát xây dựng báo cáo kết quả giám sát. Báo cáo giám sát được tổng hợp phải đảm bảo tính chính xác, khách quan, trung thực, sát với thực tế, nêu lên kết quả thực hiện và quan trọng là chỉ rõ được những hạn chế, tồn tại, khó khăn, vướng mắc trong quá trình tổ chức triển khai thực hiện các kế hoạch giảm nghèo trên địa bàn huyện.

Thứ tám, tổ chức họp đoàn giám sát cùng các cơ quan chịu sự giám sát để thống nhất nội dung kết quả giám sát và hoàn chỉnh, phát hành Báo cáo kết quả giám sát.

Cuối cùng, các Ban HĐND huyện thường xuyên đôn đốc các đơn vị chịu sự giám sát báo cáo kết quả khắc phục các kiến nghị của đoàn giám sát, trường hợp cần thiết có thể đề xuất thực hiện giám sát việc thực hiện các kiến nghị, kết luận sau đợt giám sát: Việc giám sát cơ quan, đơn vị chịu sự giám sát thực hiện kết luận hoặc kiến nghị, đề xuất của Đoàn giám sát nhằm đảm bảo cho việc khắc phục những yếu kém, tồn tại phát huy cao hiệu lực trong hoạt động giám sát.

Trên đây là báo cáo tham luận trao đổi về kinh nghiệm giám sát việc thực hiện công tác giảm nghèo bền vững trong giai đoạn 2021 - 2025 trên địa bàn huyện Bù Gia Mập.

Cuối cùng xin chúc sức khỏe Chủ tọa Hội Nghị, các quý vị đại biểu, chúc Hội Nghị thành công tốt đẹp.